

Decyzja GIODO z dnia 22 października 2004 r. odmawiająca uwzględnienia wniosku Skarżącego, który zarzucił bezprawne gromadzenie, przetwarzanie i archiwizowanie danych osobowych dotyczących jego osoby w prokuraturze. Postępowanie administracyjne wykazało, że dane te były przetwarzane przez prokuraturę na potrzeby postępowania przygotowawczego, a więc w oparciu o szczególne przepisy prawa. Natomiast, ani sprawa zarzucanego fałszowania dokumentów, ani wnioski o wszczęcie postępowania karnego nie mogły być rozpatrzone przez GIODO ze względu na brak kompetencji do prowadzenia tego typu spraw.

Warszawa, dnia 22 października 2004 r.

GI-DEC-DS-221/04

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), art. 12 pkt 2, art. 18 ust. 1 oraz art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wniosku Pana A, „o wszczęcie postępowania karnego z cyt. art. 49 ust. 1, art. 50, art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych” przeciwko Prokuratorowi Rejonowemu Katowice Centrum - Zachód, w związku z naruszeniem przez ww. Prokuratora Rejonowego Katowice Centrum – Zachód, art. 49 ust. 1 i 2, art. 50 i art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych na szkodę Pana A,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęło pismo Pana A, zwanego dalej również Skarżącym, z dnia 13 kwietnia 2004 r., dotyczące „naruszenia przez Prokuratora Rejonowego Katowice Centrum Zachód (...) art. 49 ust. 1 i 2, art. 50 i art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych na [jego] szkodę”. W uzasadnieniu tego pisma Skarżący wskazał w szczególności, iż: „sprawa dotyczy gromadzenia, przetwarzania i archiwizowania w Prokuraturze Rejonowej Katowice Centrum Zachód danych osobowych Pana A dotyczących jego życia osobistego, preferencji seksualnych, itp. dostarczonych do Prokuratury przez funkcjonariuszy policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Wojskowych Służb

Informacyjnych. Dane te zostały sfalszowane i spreparowane przez ww. funkcjonariuszy. Prokurator (...) odmówiła mi wglądu do mych akt. Używa ich w postępowaniach karnych, cywilnych, administracyjnych w których jestem stroną do oczerniania mnie, naruszania mych dóbr osobistych, ochrony przed odpowiedzialnością karną i dyscyplinarną ww. funkcjonariuszy. (...) naruszyła tu art. 32 ust. 1 pkt 1,2,3,4,5,6,7,8 ust.2 i 3 pkt 1,2,3 ustawy o ochronie danych osobowych”.

Skarżący wniósł o „wszczenie postępowania karnego przeciwko Pani Prokurator z cyt. art. 49 ust. 1, art. 50, art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych”.

W wyniku działań podjętych przez Generalnego Inspektora w przedmiotowej sprawie ustalono, iż:

1. Dane osobowe Pana A są przetwarzane przez Prokuraturę Rejonową Katowice Centrum - Zachód w aktach postępowań w sprawach o sygn.: 4 DS 2758/02/Z, 3 DS 2901/03/Z, 1 DS 74/03/Z, 1 DS 602/03/Z, 1 DS 1/04/Z, 1 DS 493/04/Z.
2. Obieg dokumentacji w Prokuraturze Rejonowej Katowice Centrum - Zachód reguluje zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 czerwca 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów oraz innych działów administracji powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. Urz. Ms. z 2003 r Nr 3, poz. 11).
3. Bezpośredni dostęp do akt postępowania przygotowawczego posiada prokurator prowadzący postępowanie oraz pracownicy sekretariatu, w którym jest zarejestrowane dochodzenie lub śledztwo.
4. Akta postępowań przygotowawczych udostępniane są stronom i innym osobom na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.
5. Dane osobowe udostępniane są wyłącznie na pisemny „umotywowany wniosek uprawnionego na podstawie przepisów prawa podmiotu (tj. w szczególności sądom, prokuraturom, policji).

Po rozpatrzeniu zebranego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje:

Prokuratorzy powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury wykonują swe zadania w oparciu o szereg aktów normatywnych, regulujących zarówno kwestie organizacji prokuratury (którą stanowią Prokurator Generalny oraz podlegli mu prokuratorzy powszechnych i wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz prokuratorzy Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu), jak i trybu jej działania. Pośród aktów prawnych o zasadniczym znaczeniu dla funkcjonowania prokuratury wskazać należy w szczególności: ustawę z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 206 z późn. zm.) oraz ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.), zwaną dalej również Kpk. Podstawę prawną przetwarzania przez prokuraturę, w

ramach prowadzonych przez nią postępowań, danych osób będących ich uczestnikami stanowią natomiast, obok powołanych wyżej przepisów ustawy o prokuraturze oraz Kpk, również przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.), ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 114 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1148 z późn. zm.). W myśl art. 3 ust. 1 ustawy o prokuraturze, prokuratura wykonuje swoje zadania w zakresie strzeżenia praworządności oraz czuwania nad ściganiem przestępstw, m. in. poprzez prowadzenie lub nadzorowanie postępowania przygotowawczego w sprawach karnych oraz sprawowanie funkcji oskarżyciela publicznego przed sądami (art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o prokuraturze). Szczegółowe regulacje dotyczące trybu działania prokuratury w ramach prowadzonych przez nią postępowań przygotowawczych zawarte zostały natomiast w dziale VII Kpk. Przepisy wskazanego działu VII Kodeksu postępowania karnego obligują prokuraturę do wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności danej sprawy celem ustalenia: czy i przez kogo, został popełniony czyn zabroniony, czy stanowi on przestępstwo, wykrycia i w razie potrzeby ujęcia sprawcy, zebrania i zabezpieczenia stosownych dowodów dla sądu (art. 297 Kpk). W zakresie realizacji powyższych zadań prokuratura jest zatem nie tylko uprawniona, lecz zobowiązana do gromadzenia i dalszego przetwarzania danych osób, których dotyczy prowadzone postępowanie. Zaznaczenia wymaga zarazem, że celem umożliwienia prokuraturze wypełniania powyższych jej obowiązków, przepisy Kodeksu postępowania karnego gwarantują jej szereg instrumentów prawnych, umożliwiających gromadzenie i dalsze przetwarzanie danych osobowych.

Ocena okoliczności przedmiotowej sprawy w świetle powołanych powyżej przepisów prawa prowadzi do wniosku, że działaniom prokuratury, w zakresie przetwarzania danych osobowych Pana A, jako uczestnika prowadzonych przez prokuraturę postępowań, należy przypisać walor legalności. Przesądza o tym brzmienie art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą. W myśl bowiem powołanego przepisu, przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne m. in., jeżeli jest niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa. Natomiast prokuratura przetwarza dane osobowe Skarżącego, w ramach realizowanych przez nią uprawnień oraz wypełnianych obowiązków, wynikających z przepisów powołanych wyżej aktów prawnych.

Do zadań Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, jako organu do spraw ochrony danych osobowych (art. 8 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych) należy w szczególności wydawanie decyzji administracyjnych i rozpatrywanie skarg w sprawach wykonania przepisów o ochronie danych osobowych (art. 12 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych). Generalny Inspektor nie został natomiast wyposażony w kompetencje do ingerowania w tok postępowania, prowadzonego przez organy ścigania. Podkreślił to również Naczelny Sąd Administracyjny, w uzasadnieniu wyroku z dnia 2 marca 2000 r. (sygn. akt II S.A. 401/00)

stwierdzając, że „Generalny Inspektor (...) nie jest organem kontrolującym ani nadzorującym prawidłowość stosowania prawa materialnego i procesowego w sprawach należących do właściwości innych organów, służb czy sądów, których orzeczenia podlegają ocenom w toku instancji, czy w inny sposób określony odpowiednimi procedurami”. W konsekwencji, dokonywana przez Generalnego Inspektora ocena wzajemnych relacji pomiędzy prokuraturą a Skarżącym musi ograniczać się do stwierdzenia, iż prokuratura, jako podmiot wyposażony w szereg instrumentów prawnych umożliwiających jej przetwarzanie danych osobowych uczestników prowadzonych przez nią postępowań (w tym także Pana A), przetwarza dane osobowe przy wykorzystaniu wskazanych instrumentów prawnych, działając w tym zakresie na podstawie upoważnienia wynikającego z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych. Kontrola pozostałych aspektów działania prokuratury danego szczebla, w tym także kontrola zawartości akt określonego postępowania może być natomiast dokonywana wyłącznie przez organ wyższej instancji – w trybie i na zasadach określonych przepisami ustawy o prokuraturze oraz Kodeksu postępowania karnego.

Odnosząc się natomiast do wniosku Skarżącego „o wszczęcie postępowania karnego z cyt. art. 49 ust. 1, art. 50, art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych” przeciwko Prokuratorowi Rejonowemu Katowice Centrum - Zachód podkreślić należy, że do wszelkich postępowań prowadzonych przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, znajdują zastosowanie przepisy regulujące procedurę administracyjną (Kodeks postępowania administracyjnego), z uwzględnieniem przepisów ustawy o ochronie danych osobowych, jako przepisów szczególnych (art. 22 ustawy). Powołane przepisy nie przyznają Generalnemu Inspektorowi jakichkolwiek uprawnień do wszczynania i prowadzenia postępowań karnych, a w konsekwencji, do stosowania przepisów Kodeksu postępowania karnego. Mając na uwadze powyższe, Generalny Inspektor nie może uczynić zadość żądaniu Skarżącego i „wszczać postępowania karnego przeciwko Prokuratorowi z (...) art. 49 ust. 1, art. 50, art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych”.

Podkreślić zarazem należy, że art. 12 ustawy o ochronie danych osobowych, określający w sposób najbardziej ogólny kompetencje i zakres zadań Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, znajduje swoje rozwinięcie w art. 18 wskazanej ustawy. Jednakże analiza kompetencji Generalnego Inspektora, dokonywana w świetle obydwu powołanych przepisów potwierdza jedynie wniosek, iż nie jest możliwe zadośćuczynienie żądaniu Skarżącego i „wszczęcie postępowania karnego z cyt. art. 49 ust. 1, art. 50, art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych” przeciwko Prokuratorowi Rejonowemu Katowice Centrum – Zachód. W myśl bowiem art. 18 ustawy o ochronie danych osobowych, jeżeli w ramach wszczętego z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej postępowania, Generalny Inspektor stwierdzi naruszenie przepisów o ochronie danych osobowych, może zakończyć to postępowanie przez wydanie decyzji administracyjnej nakazującej administratorowi danych przywrócić stanu zgodnego z prawem, w szczególności zobowiązując go w tej formie do: usunięcia uchybień; uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, udostępnienia lub nieudostępniania danych osobowych; zastosowania dodatkowych środków

zabezpieczających zgromadzone dane osobowe; wstrzymania przekazywania danych osobowych do państwa trzeciego; zabezpieczenia danych lub przekazania ich innym podmiotom; usunięcia danych osobowych. Żaden ze wskazanych powyżej nakazów nie dotyczy jednak środków przewidzianych w przepisach karnych ustawy. W świetle powyższego Generalny Inspektor nie jest władny - w trybie decyzji administracyjnej - „zastosować” wskazanych przez Skarżącego przepisów karnych ustawy o ochronie danych osobowych.

Stanowisko to podzielił Naczelny Sąd Administracyjny, który w wyroku z dnia 21 listopada 2002 r. (sygn. akt II S.A. 1682/01), wskazał, że „w przypadku, gdy wyniki działania kontrolnego będą wskazywać na to, iż działanie lub zaniechanie kierownika jednostki, jej pracownika lub innej osoby fizycznej będącej administratorem danych nosi znamiona przestępstwa, GODO ma obowiązek skierowania zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa do organu powołanego do ścigania przestępstw (...). Nie dokonuje tego jednak, jak w przypadku art. 18 w drodze decyzji administracyjnej, lecz w drodze wystąpienia, które stanowi realizację jego kompetencji w tej sprawie. Wskazuje na to zarówno wyraźne określenie formy decyzji w art. 18 ustawy, a brak tego określenia w art. 19, jak i istota znaczenia decyzji administracyjnej. Nakłada ona bowiem na stronę pewne uprawnienie lub obowiązek lub odmawia jego przyznania. Tymczasem wystąpienie do prokuratury z informacją o podejrzeniu przestępstwa, nie ma takiego charakteru. Co do zasady nie nadaje się więc do rozstrzygnięcia w formie decyzji”.

Z powyższego wynika więc jednocześnie, iż Generalny Inspektor, stosownie do przepisu art. 19 ustawy o ochronie danych osobowych, kieruje do organu powołanego do ścigania przestępstw zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa określonego w przepisach karnych tejże ustawy. Podkreślić jednak należy, iż powyższe zawiadomienie kierowane jest wyłącznie w razie stwierdzenia, że działanie lub zaniechanie kierownika jednostki organizacyjnej, jej pracownika lub innej osoby fizycznej będącej administratorem danych wyczerpuje znamiona przestępstwa określonego w ustawie o ochronie danych osobowych. Tymczasem z ustaleń dokonanych przez Generalnego Inspektora w toku prowadzonego w przedmiotowej sprawie postępowania wynika, iż przetwarzanie danych osobowych Skarżącego przez Prokuraturę Rejonową Katowice Centrum - Zachód odbywa się w związku z prowadzonymi przez tę Prokuraturę postępowaniami, na podstawie stosownych przepisów prawa regulujących procedurę karną.

Niezależnie od powyższego, należy zauważyć, że Pan A uzasadnił swe żądanie „wszczęcia postępowania karnego przeciwko Prokuratorowi Rejonowemu z cyt. art. 49 ust. 1, art. 50, art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych” powołując się m. in. na przetwarzanie przez prokuraturę jego danych osobowych, zawartych w „sfalszowanych i spreparowanych” aktach oraz na - będące konsekwencją powyższego - naruszenie jego dóbr osobistych. W świetle wielokrotnie wcześniej powoływanych przepisów ustawy o ochronie danych osobowych, wyznaczających kompetencje Generalnego Inspektora nie może jednak budzić wątpliwości, że wskazany organ pełni funkcje kontrolne i nadzorcze wyłącznie w sprawach dotyczących ochrony danych osobowych. Wskazać

zatem należy, że kwestie ewentualnego fałszowania dokumentów dotyczących osoby Pana A oraz naruszania jego dóbr osobistych należą do właściwości organów ścigania oraz sądów powszechnych nie zaś Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

W tym stanie faktycznym i prawnym, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych oraz art. 129 § 1 i § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).